

Ylf politiske dokument og punktprogram 2021-2023

1. Et godt arbeidsliv

Legeyrket krever høy kompetanse, kontinuerlig faglig oppdatering og bærer med seg et stort ansvar. Dette må reflekteres i legers arbeidsbetingelser, gjennom hele karrieren. Leger må ha attraktive lønnsbetingelser, ikke bare i form av tillegg for ubekvem arbeidstid, men også i form av en grunnlønn som står i forhold til kompetansen og ansvaret yrket krever.

Leger opplever høyere arbeidsbelastning enn gjennomsnittet av norsk arbeidsliv, og faglig utvikling settes under press fra driftskrav og kortsiktige innsparinger. Det høye arbeidspresset går ofte på bekostning av basale rettigheter, som muligheten til å ta pauser, og mange leger opplever en ubalanse mellom arbeidsliv og fritid.

Opplevd trygghet i jobben, en positiv åpenhetskultur og godt arbeidsmiljø er forutsetninger for forsvarlig utøvelse av yrket. Bedre rammevilkår for yrkesutøvelsen, som sikrer forsvarlig arbeidsbelastning, tid til faglig utvikling og rom for et normalt privatliv er helt avgjørende for å sikre at den offentlige helsetjenesten blir førstevalget for leger, også i fremtiden.

Ylf vil jobbe for

- En god lønn gjennom hele yrkeskarrieren, i alle livsfaser.
- Forsvarlige arbeidstidsordninger med samsvar mellom arbeidsmengde og arbeidstid
- At leger sikres større innflytelse over egen arbeidsbelastning og -tid, og tid til kompetanseutvikling og refleksjon i hverdagen
- At leger sikres reell medvirkning i omorganiseringsprosesser og daglig drift.
- At det rettes fokus på legers psykiske og fysiske helse. Leger må sikres rammer til å ivareta egen helse i møte med en krevende arbeidshverdag med høy belastning
- At mer av legers tid går til pasientbehandling/dedikerte legeoppgaver. Unødvendige rapporteringssystemer og byråkrati må fjernes.
- At nye IT systemer i sykehusene utvikles med brukervennlighet for klinikere i fokus.
- At andelen merkantilt personell i sykehusene økes permanent for å avlaste og effektivisere sykehuslegenes arbeidshverdag
- At eventuell overføring av arbeidsoppgaver til annet helsepersonell er faglig begrunnet, og ikke går på bekostning av best mulig pasientbehandling
- At sykehusene bygges store nok til å sikre tilstrekkelig areal for god pasientbehandling, og fleksible nok til å kunne møte fremtidens behov. Dette inkluderer også løsninger som sikrer et godt arbeidsmiljø for legene, med nok arbeidsstasjoner, kontorplasser, hvile- og vaktrom
- Å øke bevisstheten blant leger og ledere omkring bevisst og ubevisst diskriminering som har bakgrunn i etnisitet, legning, funksjonsnedsettelse og kjønn.
- Å øke bevisstheten blant leger og ledere omkring trakassering, maktmisbruk og seksualisert oppmerksomhet
- At grunnleggende rettigheter ivaretas under svangerskap, amming og foreldrepermisjon

2. Kvalitet og kvantitet i legers spesialistutdanning

Legers spesialistutdanning ble lagt om i perioden 2017-2019. Formålet med omleggingen var å utdanne flere spesialister på kortere tid, og samtidig gi et kompetanseløft til spesialistutdanningen. Ylf opplever at man er langt unna å sikre god nok kvalitet og kvantitet i utdanningen. Dersom spesialistutdanningen faktisk skal bli kompetansebasert er det nødvendig med et betydelig kunnskapsløft i helseforetakene og et større fokus på utdanning av legespesialister.

Mange leger blir fortsatt spesialister etter den gamle spesialistutdanningen. Disse må sikres like forutsigbare rammer som kolleger i ny utdanningsordning, inkludert tilgang til obligatoriske og valgfrie kurs, slik at de unngår forsinkelser i utdanningsløpet som følge av omleggingen.

Det er mangel på legespesialister i helsetjenesten. Omtrent 40 % av nye legespesialister i Norge årlig er konverteringer fra andre land. Samtidig venter over 1000 leger på LIS1 stilling. Ylf mener at Norge, som et av verdens rikeste land, selv må ta ansvar for å utdanne nok legespesialister. Spesialistutdanningen må dimensjoneres slik at antallet utdanningsstillinger svarer til landets spesialistbehov.

Ylf vil jobbe for

- En nasjonal spesialistutdanning av høy kvalitet som tilfredsstiller europeiske krav, gjennomføres innenfor ordinære arbeidsrettslige rammer og er kostnadsfri for den enkelte lege
- At spesialistutdanningen dimensjoneres slik at Norge i hovedsak kan dekke eget spesialistbehov
- At alle stillinger for underordnede leger i sykehus er utdanningsstillinger
- At det avsettes nok tid til veiledning, supervisjon og fordypning for leger i spesialisering, og nok tid til veileder og supervisor slik at læringsmålene og intensjonen om mer og bedre veiledning kan oppfylles og slik at læringsmål kan oppnås etter reell og fortløpende kompetansevurdering.
- At det sikres ressurser til kompetanseøkning blant veiledere og innføring av utdanningsansvarlige overleger
- At helsetjenesten etablerer kvalitetsindikatorer på spesialistutdanning og måles på disse
- At etterslepet i spesialistutdanning innhentes, at ressursbehovet synliggjøres gjennom økte bevilgninger til helse over statsbudsjettet og gjennom økonomiske prioriteringer innen det enkelte helseforetak
- At forskning og kvalitetsforbedring blir en attraktiv karrierevei for leger, blant annet ved at lønn og sosiale rettigheter tilsvarende som for leger i kliniske stillinger

3. En sterk og godt skolert forening

Legeyrket har historisk krevd mange arbeidstimer og stor dedikasjon fra den enkelte lege. Legenes avtalte unntak fra normale arbeidstidsreguleringer har hatt sammenheng med stor grad av autonomi. Store omlegginger i styringen av helsetjenesten har utfordret denne autonomien. Dersom legeyrket skal være attraktivt også i fremtiden må legers innflytelse på egen arbeidssituasjon økes. Dette fordrer et sterkt nettverk av godt skolerte tillitsvalgte.

Foreningen må sikre at tillitsvalgte får grundig kunnskap om avtaleverket, arbeidslivets spilleregler og forhandlinger. Dette må gjøres gjennom god tillitsvalgtopplæring, nær kontakt mellom foreningens ledelse og lokale tillitsvalgte, og aktivt kommunikasjonsarbeid. De tillitsvalgte må få god veiledning og støtte når de står i vanskelige saker lokalt. Medlemmer må få informasjon om aktuelle saker, foreningens politikk og egne rettigheter i foreningens kommunikasjonskanaler.

Foreningen må løfte legers faglige utvikling, rolle i helsetjenesten og arbeidsvilkår i relevante politiske fora. Da mye av helsetjenestens utforming preges av internasjonale prosesser må Ylf søke å bidra til internasjonal utveksling av kunnskap og erfaringer.

Ylf vil jobbe for

- Å styrke tillitsvalgtrollen og tillitsvalgtopplæringen slik at det er attraktivt for medlemmene å bli tillitsvalgt, og gjøre at man kan stå i rollen over lengre tid.
- Å motivere tillitsvalgte til å bli ledere gjennom å tilby god tillitsvalgts- og lederutdanning
- At ledelse skal være en tilgjengelig og relevant karrierevei for leger og at yngre leger tilbys ledelsesutdanning
- At det jevnlig holdes tillitsvalgtkurs på sentralt og lokalt nivå, digitalt og fysisk.
- At foreningen er tilgjengelig for medlemmene og gir bistand av høy kvalitet
- Å sikre god informasjon ut i medlemsmassen gjennom aktivt kommunikasjonsarbeid
- Å påvirke politisk gjennom hørings svar og å delta i det offentlige ordskiftet i relevante saker
- Å sikre et godt samarbeid innad i foreningen, både med yrkesforenings-, lokalforenings- og fagaksene.
- Å sikre internasjonalt samarbeid og erfaringsutveksling gjennom deltagelse i Nordisk råd for yngre leger og European Junior Doctors, samt direkte kontakt med Ylfs europeiske søsterforeninger.
- Å være en tydelig aktør overfor helse- og beredskapsmyndigheter ved nåværende og fremtidige kriser
- At leger skal være premissleverandører for utviklingen av helsetjenester